

Vekoslav Lašič, 1935–2010

// Damijan Denac

1: Vekoslav Lašič je velik del življenja posvetil širjenju zavesti o vrednotah narave in njenem varovanju med mladimi.

foto: Vekoslav Lašič

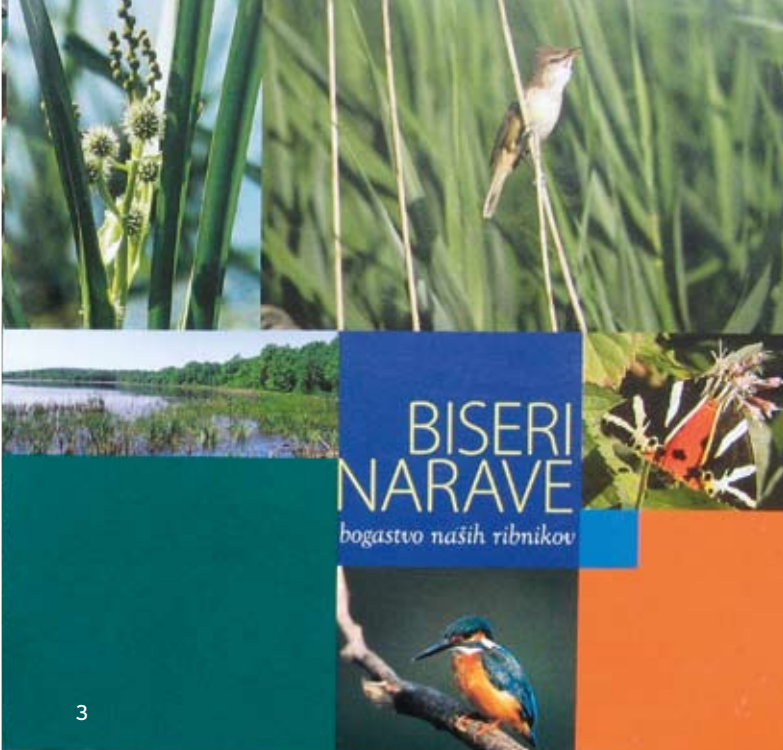
2: Med gosti zaključne prireditve na mladinskem ornitološkem raziskovalnem taboru »Trnovska vas 2003« sta bila tudi Vekoslav Lašič in njegova žena Katarina (v prvi vrsti tretji in druga z leve).

foto: Zmagoslav Šalamun

Odšel je Vekoslav Lašič. Odšel je po svoji poti, za stalno. Nič več ga ne bomo mogli srečati ne v Šturmovcih ne na Podvincih ali Ptujskem jezeru, njemu ljubih terenih. Ostali so le spomini in njegovo mesto v naši zavesti. Tisti, ki smo imeli priložnost deliti z njim nekaj življenja, vemo, da je to mesto posebno. In nanj se lahko povzpnejo le tisti, ki so bili svojemu plemenitemu delu resnično predani in svoje modrosti niso pokazali le z besedami, marveč s svojim celotnim življenjem.

Gospoda Vekoslava sem spoznal kot osnovnošolec, ko je bil že starosta slovenske ornitologije. To so bili časi, ko smo se z njegovim čolnom Pikapolonico vozili na Mali ptujski otok in tam obročkali navadne čigre in rečne galebe. Pravzaprav je ornitološko upravljanje s tem otokom njegova zasluga, saj je bil prvi, ki je priboril pravice varstva ptic na tem otoku, in tako je ostalo še 30 let kasneje, vse do danes. Pri njem doma smo odprtih ust poslušali njegove neštete izkušnje gojenja in križanja ptic, ki so segale v sam svetovni vrh te dejavnosti, značilne za prve genera-

cije ornitologov, pa tudi druge, njegove osebne izkušnje, ki so bile za nas mlade še posebej zanimive. V kasnejših letih je križanje ptic opustil in se popolnoma posvetil snemanju narave in ptic. V tem je našel svoj mir in način za uresničitev svoje želje, da bi zavest o vrednotah narave in njenem varovanju razširil med mladimi. Ker je imel velik občutek za naravo, smo izpod njegovih rok kmalu dobili izvrstne filme. Z neomajno voljo je dneve in mesece v vseh razmerah preživel na terenu in na trak so ostali zabeleženi prizori, ki so jemali sapo. Pri snemanju je do narave do zadnjega ohranil spoštljiv odnos in želja po še boljšem posnetku je bila varstvu narave vselej podrejena – med ornitologi je večkrat dejal, da zaradi njegovega snemanja ni propadlo niti eno gnezdo ali bila kakorkoli prizadeta ena ptica! Besede, pri katerih bi se predvsem nekaterim današnjim mladim fotografom in snemalcem hitro zataknilo. Začel je snemati še v času, ko profesionalna tehnologija amaterjem praktično ni bila dostopna. Vendar za Vekoslava to ni bila ovira – s svojim izjemnim tehničnim znanjem in spretnostjo je velikokrat potrebno opremo izdelal ali modificiral sam. V njegovem studiu so iz daljnogledov nastajali teleobjektivi, pa posebna stojala, mešalne in montažne mize itd. In vse je delovalo. Iz njegovih ust smo pogosto slišali pogovor – povedal ga je v originalu v srbohrvaščini: »Za dobrog vojnika i loša puška je ubojita«.

Kako to drži – kaj nam mar vrhunska oprema, če za njo ni srčnega človeka.

Svoje filme je najraje kazal otrokom – bil je reden obiskovalec mnogih šol, ogled njegovih filmov pa mladih nikoli ni pustil ravnodušnih. Skupaj z njegovim komentarjem so bili kombinacija za prebujanje zavesti otopele mladine in za koristno aktivacijo njihove presežne energije. Bil je reden gost na naših mladinskih ornitoloških taborih, kjer nam je vedno pripravil nepozaben filmski večer. In srečni so lahko tisti mladi ornitologi, ki so še imeli priložnost doživeti tovrstno srečanje z njim. Večinoma sta na te projekcije, ki jih je pripravil Vekoslav, prišla skupaj z ženo Katarino. Harmonija in medsebojno spoštovanje, ki ju je izžareval njun odnos v jeseni življenja, pa sta bila neposreden dokaz za pristnost vseh njunih besed, saj sta jih znala uresničiti v dolgem skupnem življenju. Odnos do narave je le stopnica do večje kakovosti medčloveških odnosov.

Snemalna in pedagoška pot zanj tudi ni bila lahka odločitev. Vsakdo, ki je kdaj stopil na pot uresničevanja kakršnekoli družbeno-koristne vizije in pri tem pričakoval širšo podporo ali pomoč, ve, da je realnost drugačna od pričakovanj. Za vsako, še tako samo po sebi umevno stvar se je treba bojevati. Tudi on v tem pogledu ni bil

izjema. Koliko boljši bi lahko bili njegovi filmi in koliko širši učinek bi lahko imeli, če katera od njegovih prošenj ne bi naletela na gluha ušesa!? A takšno je življenje. Na srečo je Vekoslav vztrajal do konca. Po šolah je denimo vozil svojo opremo, da bi otroci doživeli njegove filme čim bolj kvalitetno, saj je bila tista na šolah večinoma zastarela. Nekaj posluha za njegovo delo pa je v zadnjih letih pokazala Občina Ptuj in v okviru evropskega projekta podprla izdelavo izvrstnega filma »Biseri narave - bogastvo naših ribnikov«.

Teh nekaj skromnih fragmentov iz njegovega življenja seveda ne more opisati človeka, kot je bil Vekoslav, v zasluženi veličini. Vendar nam dajejo zgled in izkazujejo principe človeka, ki bi jih morali posnemati vsi – to so predvsem iskreno in predano delo, velika naravovarstvena zavest in volja, da znanje in modrost, ki smo ju prejeli v življenju, predamo mladim. Ko sem gospoda Vekoslava nazadnje videl, mi je dal DVD z zbirko svojih posnetkov ter nanj napisal posvetilo oziroma svojo zadnjo željo, ki velja za vse nas – da vztrajno nadaljujemo s svojim delom. Potrudimo se, da bomo to njegovo željo izpolnili in ga s tem ohranili v trajnem spominu. ●

3: Mestna občina Ptuj je podprla izdelavo filma »Biseri narave - bogastvo naših ribnikov«, za katerega je filmski material prispeval Vekoslav Lašič.

4: Vekoslav Lašič z ženo Katarino ob ribniku v Podvincih (blizu Dornave in Ptuja).
foto: Vekoslav Lašič